

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ପୂଜା ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ରହସ୍ୟ

ଇଶ୍ୱର ଏକ ଏବଂ ଅଦ୍ୱିତୀୟ । ଭଗବାନ କହିଛନ୍ତି- “ଜ୍ଞାନ ଗଣେଶ ମମ ଚକ୍ଷୁ ଅର୍କ, ଶିବୋ ମମାତ୍ମା ମମ ଚକ୍ଷୁରାଦ୍ୟା, ବିଭେଦ ବୁଦ୍ଧ୍ୟାଃ ମୟି ଯେ ଭଜନ୍ତି,ମାମଙ୍ଗ ହାନୀଃ କଳୟନ୍ତି ମହୀଃ । ” ଅର୍ଥାତ୍ ମୋର ଜ୍ଞାନ ହିଁ ଗଣେଶ, ଚକ୍ଷୁ ଦୃଶ୍ୟ ଅର୍କ (ସୂର୍ଯ୍ୟ), ଶିବ ମୋର ଆତ୍ମା ସ୍ୱରୂପ ଏବଂ ଅଦ୍ୟା ଶକ୍ତି ହିଁ ମୋର ଐଶ୍ୱରିକ ଶକ୍ତି ଅଟନ୍ତି । କ୍ଷିତି, ଅପ୍, ତେଜ, ମରୁତ ଓ ବ୍ୟୋମ ସମଗ୍ର ଜଗତର ମୂଳ ଉପାଦାନ ଅଟେ । ଏହି ମହାଭୂତ ଓ ତତ୍ତ୍ୱ ମାନଙ୍କର ଅଧିଷ୍ଠାତା ଦେବତା କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ଆକାଶତତ୍ତ୍ୱର ଅଧିଷ୍ଠାତା ବିଷ୍ଣୁ, ଅଗ୍ନିତତ୍ତ୍ୱର ଅଧିଷ୍ଠାତା ଦୁର୍ଗା, ବାୟୁ ତତ୍ତ୍ୱର ସୂର୍ଯ୍ୟ, ପୃଥ୍ୱୀତତ୍ତ୍ୱର ଶିବ ଏବଂ ଜଳ ତତ୍ତ୍ୱର ଅଧିଷ୍ଠାତା ଗଣେଶ ଅଟନ୍ତି । ଏହି ଫଳ ଦେବତା ପ୍ରତ୍ୟେକ ସାକାର ବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ଏକ-ଏକ ରୂପ ଅଟନ୍ତି । ଫଳ କର୍ମେହିୟ, ଫଳ ଜ୍ଞାନେହିୟ ଓ ଚତୁଃ ଅକ୍ଷରକରଣର ସମନ୍ୱିତ ଏହି ଫଳଭୂତର ଶରୀରରେ ସନାତନ ବୈଦିକ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମର ଦେବକାର୍ଯ୍ୟ ତଥା ମାଙ୍ଗଳିକ କର୍ମ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ସର୍ବାଦୈ ଗଣେଶଙ୍କ ପୂଜା କରାଯାଇଥାଏ ।

ଗଣେଶ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଗଣ ମାନଙ୍କର ସ୍ୱାମୀ । ଗଣପତ୍ୟଅର୍ବଶୀର୍ଷ ମତାନୁଶାରେ ଗଣପତି ଶବ୍ଦବ୍ରହ୍ମ ଅର୍ଥାତ୍ ଓଁକାରର ପ୍ରତୀକ ଅଟନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଓଁ କାର ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇଥାଏ । ଅତଏବ ଏହି କାରଣାନୁଶାରେ ଗଣେଶ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ । ଭଗବାନ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କ ପୂଜନ ନିର୍ଗୁଣ ପରବ୍ରହ୍ମ ଉପାସନାର ପ୍ରତୀକ ଅଟନ୍ତି । କଳ୍ପଭେଦରେ ମଙ୍ଗଳମୂର୍ତ୍ତି ଗଣେଶଙ୍କ ଅନେକ ଅବତାର କ୍ରମେ ପ୍ରାକଟ୍ୟ,ଲୀଳା ଓ ମନୋରମ ବିଗ୍ରହର ବିଭିନ୍ନ ରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନ ପୁରାଣ ଶାସ୍ତ୍ର ମାନଙ୍କରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥାଏ । ଯୁଗ ଭେଦରେ ପରମତତ୍ତ୍ୱ ମହାମହିମ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ନାମ, ବାହନ, ଗୁଣ, ଲୀଳା, ପୃଥକ ପୃଥକ ହୋଇଥାଏ । ସତ୍ୟ ଯୁଗରେ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ନାମ -ମହୋକ୍ତ ବିନାୟକ, ଦଶଭୁଜ, ସିଂହ ବାହନ, ଗଣେଶ ପୁରାଣାନୁଯାୟୀ ସେ ଦେବାନ୍ତକ ଓ ନରାନ୍ତକ ପ୍ରମୁଖ ଦୈତ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ

JyotirVidya Visharad Prasanna Kumar Mahapatro

M.A, B.Ed

Jyotishshree, Tatwasaraswati

Astrologer of DHARITRI

<http://www.odishaastrology.com>

Mail: info@odishaastrology.com

Contact: +91-9777801855

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ପୂଜା ତତ୍ତ୍ଵ ଓ ରହସ୍ୟ

ସଂହାର କରିଥିଲେ । ତ୍ରେତୟା ଯୁଗରେ ମଙ୍ଗଳମୋଦ ପ୍ରଦାତା ଭଗବାନ ଗଣେଶଙ୍କର ନାମ ମୟୂରେଶ୍ଵର ଥିଲା ଏବଂ ସେ ସିନ୍ଧୁଦୈତ୍ୟକୁ ବଧ କରିବା ସହ ତାହାର ଦୁଇ ପୁତ୍ର ଧର୍ମ ଓ ଅଧର୍ମକୁ ମଧ୍ୟ ସଂହାର କରିଥିଲେ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଦ୍ଵାପର ଯୁଗରେ ଗଣେଶ ଗଜାନନ ରୂପରେ ସିନ୍ଧୁର ଦୈତ୍ୟକୁ ବଧ କରିଥିଲେ । ଏବଂ ଏହି କଳିଯୁଗରେ ପାପାଚାର ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା କାରଣରୁ ଦୁଷ୍ଟ ସଂହାର ପୂର୍ବକ ନିମ୍ନାଭିମୁଖୀ ମାନବର କଲ୍ୟାଣ ଓ ବର୍ଣ୍ଣାଶ୍ରମ ଧର୍ମର ମର୍ଯ୍ୟଦା ରକ୍ଷା କରିବା ସକାଶେ ଧର୍ମ ରକ୍ଷକ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ଭଗବାନ , ସୂର୍ଯ୍ୟକର୍ଣ୍ଣ, ଧୂମ୍ରବର୍ଣ୍ଣ ଧୂମ୍ରକେତୁ ନାମରେ ଅବତାର ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ମୁଦୁଲ ପୁରାଣ ଅଧୀନିତ ବର୍ଣ୍ଣନା ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ, ମାନବ ଶରୀରର ଲୋକଲୋଚନ ଅଗୋଚରରେ ଲୁଚି ରହିଥିବା ଅସୁର ମାନଙ୍କର ବିନାଶ କରିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଅବତାର ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ବିଶେଷତଃ କାମାସୁର ଦମନ ପାଇଁ ସୌରବ୍ରହ୍ମ ଧାରକ ମୟୂର ବାହାନାଧିରତ ଗଜାନନ ବିକଟ ନାମ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ସେହିପରି କ୍ରୋଧାସୁର ନିଧନ ସକାଶେ ମୂଷିକ ବାହନ ସତ୍ ସ୍ଵରୂପ ଶକ୍ତିବ୍ରହ୍ମ-ଧାରକ ଲମ୍ବୋଦର । ଲୋଭାସୁର ପାଇଁ ସାଂଖ୍ୟବ୍ରହ୍ମ ଧାରକ ମୂଷିକ ବାହନ ଗଜାନନ । ମୋହାସୁର ବିନଷ୍ଟ ସକାଶେ ମୂଷିକ ବାହନ ଜ୍ଞାନବ୍ରହ୍ମ ଧାରକ ମହୋଦର । ମଦାସୁର ବିନାଶ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଦେହୀବ୍ରହ୍ମ ଧାରକ ମୂଷିକ ବାହନାରତ ଏକଦନ୍ତାବତାର । ମଦୁରାସୁର ନିଧନ ପାଇଁ ଦେହବ୍ରହ୍ମ ଧାରକ ସିଂହ ବାହନ ବକୁଡୁଣ୍ଡାବତାର । ମୁଁ ନାମକ ମମାସୁରକୁ ମାରିବା ପାଇଁ ଶେଷନାଗ ବାହନ ବିଘ୍ନରାଜ ଏବଂ ଅହତ୍ରାସୁରର ହତ୍ର ନିମିତ୍ତ ଧୂମ୍ରବର୍ଣ୍ଣ ନାମରେ ଓଁକାର ସ୍ଵରୂପୀ ଜ୍ଞାନର ପ୍ରତୀକ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କ ଆବିର୍ଭାବ ଘଟିବ । ଅବତାର ଭେଦରେ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କ ରୂପ, ଗୁଣ, ଲୀଳା, ବାହନ, ବେଶଭୂଷା, ଅକଙ୍କାର, ପାର୍ଶ୍ୟ ଓ ଆୟୁଧାଦିର ଭିନ୍ନତା । ଭିନ୍ନ ଶାସ୍ତ୍ର ଓ ପୁରାଣ ମାନଙ୍କରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

JyotirVidya Visharad Prasanna Kumar Mahapatro

M.A, B.Ed

Jyotishshree, Tatwasaraswati

Astrologer of DHARITRI

<http://www.odishaastrology.com>

Mail: info@odishaastrology.com

Contact: +91-9777801855

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ପୂଜା ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ରହସ୍ୟ

ଶ୍ରୀତତ୍ତ୍ୱନିଧି ଗ୍ରନ୍ଥାନୁବର୍ଣ୍ଣନାନୁଯାୟୀ ସତ୍ତ୍ୱ,ରଜ,ତମ ଓ ମିଶ୍ରିତଗୁଣାନୁ ଭେଦର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଇଷ୍ଟଲାଭ ନିମିତ୍ତ ବତ୍ରିଶ(୩୨) ପ୍ରକାରର ଗଣପତିଙ୍କ ଉପାସନା କରାଯାଇଥାଏ ।

୧. ବାଳ ଗଣପତି-ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ,ଚତୁର୍ମୁଖୀ
୨. ତରୁଣଗଣପତି-ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ,ଅଷ୍ଟହସ୍ତ
୩. ଭକ୍ତ ଗଣପତି-ଶ୍ୱେତବର୍ଣ୍ଣ,ଚତୁର୍ହସ୍ତ
୪. ବୀର ଗଣପତି-ରକ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣ,ଦଶଭୁଜ
୫. ଶକ୍ତି ଗଣପତି-ସିନ୍ଦୂର ବର୍ଣ୍ଣ,ଚତୁର୍ଭୁଜ
୬. ଦ୍ୱିଜ ଗଣପତି-ଶୁଭ୍ରବର୍ଣ୍ଣ,ଚତୁର୍ଭୁଜ
୭. ସିଦ୍ଧ ଗଣପତି-ପିଙ୍କାଳ ବର୍ଣ୍ଣ,ଚତୁର୍ଭୁଜ
୮. ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଗଣପତି-ନୀଳବର୍ଣ୍ଣ,ଚତୁର୍ଭୁଜ
୯. ବିଦ୍ଧ ଗଣପତି-ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ,ଦଶଭୁଜ
୧୦. କ୍ଷିପ୍ର ଗଣପତି-ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ,ଚତୁର୍ହସ୍ତ
୧୧. ହେରମ୍ଭ ଗଣପତି-ଫାତ ମାତଙ୍ଗ ମୁଖ, ସିଂହ ଭାହନ, ଗୌରବର୍ଣ୍ଣ, ଅଷ୍ଟହସ୍ତ
୧୨. ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗଣପତି-ଗୌରବର୍ଣ୍ଣ,ଦଶଭୁଜ
୧୩. ମହାଗଣପତି, ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ,ତ୍ରିନେତ୍ର, ଦଶଭୁଜ
୧୪. ବିଜୟ ଗଣପତି-ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ, ଚତୁର୍ହସ୍ତ
୧୫. ନୃତ୍ୟ ଗଣପତି-ଫାତ ବର୍ଣ୍ଣ, ଚତୁର୍ହସ୍ତ
୧୬. ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଗଣପତି-କନକ ବର୍ଣ୍ଣ,ଷଡ୍ଭୁଜ

JyotirVidya Visharad Prasanna Kumar Mahapatro

M.A, B.Ed

Jyotishshree, Tatwasaraswati

Astrologer of DHARITRI

<http://www.odishaastrology.com>

Mail: info@odishaastrology.com

Contact: +91-9777801855

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ପୂଜା ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ରହସ୍ୟ

୧୭. ଏକାକ୍ଷର ଗଣପତି-ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ, ଚତୁର୍ଭୁଜ
୧୮. ବର ଗଣପତି-ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ
୧୯. ତ୍ରୟୋଦଶ ଗଣପତି-ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ, ଚତୁର୍ବାହୁ
୨୦. କ୍ଷିପ୍ରପ୍ରସାଦ ଗଣପତି-ରକ୍ତଚନ୍ଦନାଙ୍କିତ , ଷଡ୍ଭୁଜ
୨୧. ହରିଦ୍ରା ଗଣପତି-ହରିଦ୍ରା ବର୍ଣ୍ଣ, ଚତୁର୍ଭୁଜ
୨୨. ଏକଦନ୍ତ ଗଣପତି-ଶ୍ୟାମବର୍ଣ୍ଣ, ଚତୁର୍ଭୁଜ
୨୩. ସୃଷ୍ଟି ଗଣପତି-ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ, ଚତୁର୍ଭୁଜ
୨୪. ଉଦ୍ଧୃତ ଗଣପତି-ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ, ଦ୍ୱାଦଶ ଭୁଜ
୨୫. ରଣ ମୋଚନ ଗଣପତି-ଶୁକ୍ଳବର୍ଣ୍ଣ, ଚତୁର୍ଭୁଜ
୨୬. ଦୁଷ୍ଟି ଗଣପତି-ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ, ଚତୁର୍ଭୁଜ
୨୭. ଦ୍ୱିମୁଖ ଗଣପତି-ହରିତ୍ ବର୍ଣ୍ଣ, ଚତୁର୍ଭୁଜ
୨୮. ତ୍ରିମୁଖ ଗଣପତି-ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ, ଷଡ୍ଭୁଜ
୨୯. ସିଂହ ଗଣପତି-ଶ୍ୱେତବର୍ଣ୍ଣ, ଅଷ୍ଟଭୁଜ
୩୦. ଯୋଗ ଗଣପତି-ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ, ଚତୁର୍ଭୁଜ
୩୧. ଦୁର୍ଗା ଗଣପତି-କନକବର୍ଣ୍ଣ, ଅଷ୍ଟହସ୍ତ
୩୨. ସଂକଟ ହରଣ ଗଣପତି-ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ, ଚତୁର୍ଭୁଜ

ଏହିପରି ବିବିଦ୍ ଗଣପତି ମାନଙ୍କର ଉପାସନା ଶାସ୍ତ୍ର ମାନଙ୍କରେ ପଦ୍ମ ପୁରାଣ-ସୃଷ୍ଟିଖଣ୍ଡ, ଲିଙ୍ଗ ପୁରାଣ, ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣ, ସ୍କନ୍ଦ ପୁରାଣ, ଶିବ ପୁରାଣ, ବାୟୁପୁରାଣ , ସୌରପୁରାଣ, ମହାପୁରାଣ ଓ

JyotirVidya Visharad Prasanna Kumar Mahapatro

M.A, B.Ed

Jyotishshree, Tatwasaraswati

Astrologer of DHARITRI

<http://www.odishaastrology.com>

Mail: info@odishaastrology.com

Contact: +91-9777801855

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ପୂଜା ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ରହସ୍ୟ

ମହାଭାରତରେ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କର ପ୍ରାକଟ୍ୟଲୀଳା ବିଶେଷତଃ ପରିଦୃଷ୍ଟ ହୁଏ । ସର୍ବୋପରି ଶିବପୁରାଣାନ୍ତର୍ଗତ ଶ୍ରେତକନ୍ଧର ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କର ପ୍ରାକଟ୍ୟ ଲୀଳା ସର୍ବ ସମ୍ମତ ।

ପୁରାଣାନୁଶାରେ ଭାଦ୍ରବମାସ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷର ଚନ୍ଦ୍ରୋଦୟ ପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରହରରେ ଗଜାନନ ସ୍ୱରୂପ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ପାତଞ୍ଜଳି ଯୋଗଦର୍ଶନର ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗ ଯୋଗସାଧନ, ଷଟ୍‌ଚକ୍ର ସାଧନ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ମୂଳାଧାରଚକ୍ରରେ କୁଣ୍ଡଳିନୀଶକ୍ତିର ଦେବତା ଗଣେଶ ବିଦ୍ୟମାନ । ସେହି କୂର୍ମଚକ୍ରର ମୁଖ ଦକ୍ଷିଣକୁ ଥିବା କାରଣରୁ ଅଦ୍ୟାବଧି ଗଣେଶଙ୍କୁ ଦକ୍ଷିଣମୁଖରେ ପୂଜା କରାଯାଏ ।

ଶାସ୍ତ୍ରାନୁଶାରେ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ପୂଜନ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ – “ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ଲଭତେ ବିଦ୍ୟାଂ, ଧନାର୍ଥୀ ଲଭତେ ଧନମ୍, ପୁତ୍ରାର୍ଥୀ ଲଭତେ ପୁତ୍ରାନ୍, ମୋକ୍ଷାର୍ଥୀ ଲଭତେ ଗତିମ୍ ” ହେତୁ ଅଧୁନା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷମାନେ ମଧ୍ୟ ମହାତମ୍ଭର ସହକାରେ ଗଣେଶ ଜନ୍ମୋତ୍ସବକୁ ପାଳନ କରୁ ଅଛନ୍ତି ।

ଇତ୍ୟୋମ୍-ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ସମର୍ପଣମସୁ,

ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍ୟାବିଶାରଦ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ମହାପାତ୍ର, ଏମ୍.ଏ.ବି.ଇଡି,

ମଙ୍ଗରାଜପୁର ଶାସନ, କାଦୁଆ,

ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସାଦ, ଗଞ୍ଜାମ,

୯୭୭୭୮୦୧୮୫୫

JyotirVidya Visharad Prasanna Kumar Mahapatro

M.A, B.Ed

Jyotishshree, Tatwasaraswati

Astrologer of DHARITRI

<http://www.odishaastrology.com>

Mail: info@odishaastrology.com

Contact: +91-9777801855